

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI İQTİSAD UNIVERSİTETİ
SABAH QRUPLARI**

Fənn: Dünya iqtisadiyyatı

Fənn müəllimi: Qədir Əsgərzadə

2016/17-ci tədris ili, Yaz semestri, İmtahan sualları

1. Dünya iqtisadiyyatı anlayışını xarakterizə etməklə onun əsas tərkib elementlərini sadalayın.
2. Qloballaşma nədir və onun əsas üç periodik mərhələsini geniş təhlil edin.
3. Qloballaşmanın üstünlüklərini və mənfi cəhətlərini (anti-qloballaşma aspektindən) əsaslandırın.
4. Gravitasiya modelini (The Gravity Model) izah edin və modeli nümunə ilə əsaslandırın.
5. Dünya iqtisadiyyatının cari problemlərini ətraflı izah edin.
6. Ticarət haqqında merkantilist baxışları şərh edin və onların milli sərvət haqqında konseptləri bu gün nəzərdə tutulan milli sərvət anlayışından hansı cəhətlərini görə fərqlənir?
7. Mütləq üstünlük nəzəriyyəsini izah edin və ümumilikdə mütləq üstünlük nəzəriyyəsi merkantilizmdən nə ilə fərqlənir?
8. Müqayisəli üstünlük nəzəriyyəsini izah edin. Hansı halda müqayisəli üstünlük nəzəriyyəsinin tətbiqi mümkün olmur?
9. Rikardonun müqayisəli üstünlük nəzəriyyəsini izah etmək üçün irəli sürdüyü fərziyyələri qeyd edin. Əmək-dəyər nəzəriyyəsinin (The Labor Theory of Value) reallığa uyğun olub-olmadığını arqumentlərlə əsaslandırın.
10. Müqayisəli üstünlük nəzəriyyəsini alternativ dəyər prizmasından geniş xarakterizə edin. Misal göstərməklə izah etmək mütləqdir.
11. Artan alternativ dəyər və marjinal dəyişmə nisbəti (The Marginal Rate of Transformation) anlayışlarını ətraflı izah edin. Qrafik izah mütləqdir.
12. Nə üçün artan alternativ dəyər sabit alternativ dəyərə nisbətən daha çox realdır?
13. Sosial laqeydlik əyrisi və marjinal əvəztmə nisbəti (The Marginal Rate of Substitution) konseptlərini geniş şərh edin. Qrafik izah mütləqdir.
14. Xarici ticarətin olmadığı vəziyyətdə (Autarky) ölkənin iqtisadi tarazlıq vəziyyətini qrafik izah edin.
15. Artan alternativ dəyər halında qarşılıqlı xarici ticarətin əsaslarını və ticarətdən əldə olunan gəlirləri qrafik olaraq iki ölkə və iki əmtəə fərziyyəsini irəli sürərək ətraflı izah edin.
16. Beynəlxalq qiymətlərin tarazlıq əmsalı hansı iki yolla müəyyənləşdirilir.
17. Ticarətin mövcud olduğu halda əmtəənin nisbi-tarazlıq qiymətini natamam tarazlıq təhlili (Partial Equilibrium Analysis) yolu ilə müəyyənləşdirin.
18. Təklif əyrisi (Offer Curves) anlayışını geniş izah edin. Qrafik izah mütləqdir.
19. Ticarətin mövcud olduğu halda əmtəənin nisbi-tarazlıq qiymətini ümumi tarazlıq təhlili (General Equilibrium Analysis) yolu ilə müəyyənləşdirin.
20. Ticarət hədləri (The Terms of Trade) konseptini ətrafı xarakterizə edin.
21. Hekşer-Olin teoremi (The Heckscher–Ohlin Theorem) hansı fərziyyələrə əsaslanır?

22. Faktor intensivliyi (Factor Intensity) anlayışını iki əmtəə və iki istehsal amili aspektindən izah edin.
23. Ölkədə faktor bolluğunu (Factor Abundance) müəyyənləşdirən iki yolu ətraflı izah edin.
24. Hekşer-Olin teoremini (The Heckscher–Ohlin Theorem) geniş şərh edin. Qrafik izah mütləqdir.
25. Leontyev paradoksu (The Leontief Paradox) nəyi ifadə edir?
26. Miqyasa görə artan gəlirlilik (Increasing returns to scale) anlayışını izah etməklə onun yaranma səbəbini arqumentlərlə əsaslandırın.
27. Miqyasa görə artan gəlirlilik (Increasing returns to scale) konseptini qrafik olaraq əsaslandırın.
28. Outsorsinq (Outsourcing) və ofşoring (Offshoring) terminlərini xarakterizə edin. Hansı səbəbdən şirkətlər outsorsinqdən istifadə edirlər?
29. Sahədaxili ticarət (Intra-industry trade) və sahələrarası ticarət (Inter-industry trade) anlayışlarını fərqləndirin. Sahədaxili ticarət istehlakçılara hansı imkanlar yaradır?
30. Sahədaxili ticarət indeksini (Intra-industry trade index) izah edin.
31. Əmək və kapital ehtiyatlarının iki dəfə artdığı halda balanslaşdırılmış artım (Balanced growth) halını qrafik izah edin.
32. Yalnız əmək və ya yalnız kapital ehtiyatlarının iki dəfə artdığı halda istehsal imkanları həddində baş vermiş dəyişiklikləri qrafik əsaslandırın.
33. Rıbçinski teoremini (The Rybczynski Theorem) ətraflı şərh edin.
34. Rıbçinski teoreminin izahında müşahidə olunan böyümə effekti (Magnification effect) nəyi ifadə edir?
35. Texnoloji inkişafın üç əsas növünü geniş xarakterizə edin.
36. Tarif nədir? İxrac və idxal tariflərini fərqləndirin.
37. Tarifin üç əsas növünü qarşılıqlı təhlil edin.
38. Tarifin natamam tarazlıq effektlərini (Partial Equilibrium Effects) qrafik olaraq ətraflı izah edin.
39. Stolper-Samuelson teoremini şərh edin.
40. İdxal kvotasının mahiyyətini izah etməklə onun natamam tarazlıq effektlərini (Partial Equilibrium Effects) qrafik əsaslandırın.
41. Könüllü ixrac məhdudiyyətləri (Voluntary export restraints) konseptini xarakterizə edin. Fikrinizi nümunələrlə əsaslandırın.
42. Beynəlxalq ticarətə maneçilik törədən bir sıra texniki və inzibati qaydaları izah edin.
43. Beynəlxalq kartel (International cartel) anlayışını izah edin və hansı halda beynəlxalq kartellər daha uğurlu fəaliyyət göstərir.
44. Dempinq anlayışını izah etməklə onun əsas üç növünü xarakterizə edin.
45. İqtisadi integrasiyanın beş mərhələsini qeyd etməklə qarşılıqlı təhlil edin.
46. Gömrük ittifaqlarını formalaşdıran statik effektlər hansı iki aspektdən ölçülür?
47. Ticarət yaradıcı gömrük ittifaqları (A Trade-Creating Customs Union) anlayışını qrafik olaraq ətraflı izah edin.
48. Gömrük ittifaqlarının dinamik faydalarını (Dynamic Benefits) geniş xarakterizə edin.
49. Ənənəvi ticarət nəzəriyyəsi nəyi iddia edir və hansı səbəbdən bu nəzəriyyə statik hesab olunur?
50. Sənaye istehsalının ölkə iqtisadiyyatına olan müsbət təsirini izah edin.
51. Beynəlxalq ticarətin iqtisadi inkişafa müsbət təsirini arqumentlərlə əsaslandırın.

52. Ticarət hədlərinin (The Terms of Trade) üç növünü qeyd edin və düsturlarla fərqləndirin.
53. Xarici investisiyanın iki əsas növünü ətraflı təhlil edin.
54. Xarici birbaşa investisiyalar (Foreign Direct Investments) hansı motivlərə əsaslanır?
55. Çoxmillətli şirkətlər (MNCs) mənsub olduqları ölkələr (Home Country) üçün hansı problemlər yaradırlar?
56. Çoxmillətli şirkətlər (MNCs) fəaliyyət göstərdikləri ölkələrdə (Host Country) hansı problemlər yaradırlar?
57. Beynəlxalq əmək miqrasiyası (International labor migration) hansı səbəblərdən baş verir?
58. Beynəlxalq əmək miqrasiyanı (International labor migration) dəyər və mənfəət aspektlərindən ətraflı təhlil edin.
59. Tədiyyə balansı (Balance of Payments) konseptini ümumi xarakterizə edin.
60. Kredit sövdələşmələri (Credit transactions) anlayışını ətraflı təhlil edin.
61. Debet sövdələşmələri (Debit transactions) nədir və nələr daxildir?
62. ABŞ rezidentinin turist olaraq İngiltərədə xərclədiyi \$200 ABŞ tədiyyə balansında necə qeyd edilir? Cədvəl üzərində ətraflı izah mütləqdir.
63. ABŞ hökumətinin inkişaf etməkdə olan ölkələrə ödədiyi 100 milyon dollar ABŞ tədiyyə balansında necə qeyd edilir? Cədvəl üzərində ətraflı izah mütləqdir.
64. ABŞ-da olan xarici investor ABŞ-da olan bank hesabından \$300 çıxardaraq ABŞ xəzinə veksellərini (Treasury bills) almışdır. Qeyd olunan əməliyyat ABŞ tədiyyə balansında necə qeyd edilir? Cədvəl üzərində ətraflı izah mütləqdir.
65. Tədiyyə balansının (Balance of Payments) əsas komponentlərini geniş təhlil edin.
66. Valyuta bazarı (Foreign Exchange Market) anlayışını izah etməklə onun əsas üç funksiyasını qısa izah edin.
67. Xarici valyutaya olan tələb və təklif hansı faktorlara əsaslanır? Nümunə ilə izah mütləqdir.
68. Valyuta bazarı (Foreign Exchange Market) iştirakçılarını dörd qrupa bölərək ətraflı izah edin.
69. Dəyişən valyuta məzənnəsi sistemini (Flexible Exchange Rate System) qrafik təsvir edərək əsaslandırın.
70. Valyutanın dəyərdən düşməsi (Depreciation) və dəyər qazanması (Appreciation) anlayışlarını izah edin. Qrafiki izah mütləqdir.
71. Çarpaz mübadilə kursu (Cross exchange rate) anlayışını geniş izah edin.
72. Qızıl standartı periodunu (The Gold Standard Period) təhlil edin.
73. Bretton-Vuds Sisteminin (Bretton Woods System) əsas xarakterik xüsusiyyətini izah edin.
74. Bretton-Vuds Sisteminin (Bretton Woods System) tənəzzülünün səbəblərini qeyd edin.
75. İdarə olunan üzən məzənnə sistemini (Managed floating exchange rate system) izah edin.